

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 2020 р. №

Київ

Про схвалення Концепції Державної цільової програми забезпечення реалізації права на житло осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, та внутрішньо переміщених осіб на період до 2025 року

1. Схвалити Концепцію Державної цільової програми забезпечення реалізації права на житло осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, та внутрішньо переміщених осіб на період до 2025 року, що додається.

Визначити Міністерство у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб державним замовником Програми.

2. Міністерству у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб разом з іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади, обласними, Київською міською держадміністраціями, органами місцевого самоврядування (за згодою), а також міжнародними та національними організаціями (за згодою) розробити та подати у шестимісячний строк Кабінетові Міністрів України проект Державної цільової програми забезпечення реалізації права на житло осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, та внутрішньо переміщених осіб на період до 2025 року.

Прем'єр-міністр України

О. ГОНЧАРУК

О. Кольєга

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 2020 р. №

КОНЦЕПЦІЯ

Державної цільової програми забезпечення реалізації права
на житло осіб, які захищали незалежність, суверенітет та
територіальну цілісність України, та внутрішньо переміщених
осіб на період до 2025 року

Визначення проблеми, на розв'язання
якої спрямована Програма

Починаючи з 2014 року перед Україною постали нові соціальні виклики, які є результатом збройної агресії Російської Федерації та тимчасової окупації окремих територій держави. Серед таких викликів — необхідність налагодження ефективної системи соціального захисту і реінтеграції осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення (далі — учасники), та членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників.

Крім того, тривалість збройного конфлікту спонукає державу до пошуку рішень для забезпечення інтеграції внутрішньо переміщених осіб (далі — переселенці) в приймаючі територіальні громади, а також до розроблення механізму залучення людського потенціалу з тимчасово окупованих територій України до українського культурного і правового простору.

Існуюча досі система забезпечення житлом здебільшого визначена у Житловому кодексі Української РСР. Передбачені у зазначеному Кодексі підходи з урахуванням фінансових можливостей держави обумовили існування безперспективного очікування на отримання безоплатного житла та безрезультатного перебування громадян на обліку осіб, які потребують поліпшення житлових умов.

Як наслідок, існує ситуація, за якої, за даними облдержадміністрацій, станом на 1 серпня 2019 р. на квартирному обліку в органах місцевого самоврядування в очікуванні на отримання безоплатного житла, зокрема, перебувають понад 20 тис. учасників, приблизно 3 тис. учасників з числа переселенців та більше 7 тис. воїнів-інтернаціоналістів.

За даними Мінсоцполітики, на сьогодні зареєстровано понад 1,4 млн. переселенців, щодо яких також не визначено достатньо

можливостей для реалізації прав на житло, встановлених Законом України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб”.

До цього часу держава безсистемно та недостатньо активно застосовувала механізм забезпечення житлом, який передбачає його придбання за розумну плату. Хоча застосування саме такого механізму є стимулом до соціальної активності, розвитку та самозабезпечення учасників і переселенців.

Результатом підходів, що застосовувалися до цього часу для вирішення питання забезпечення житлом відповідних категорій осіб, є те, що учасники і переселенці сприймаються як проблема та додаткове навантаження на соціальну сферу. При цьому не враховується потенціал та трудовий ресурс таких категорій населення відносно приймаючих територіальних громад у контексті формування додаткових можливостей для їх розвитку.

Значущість зазначеної проблеми обумовлена тим, що всі її складові впливають не тільки на якість життя учасників і переселенців, але і на стан соціально-економічного розвитку держави в цілому. Наслідки збройного конфлікту негативно впливають на макроекономічну стабільність держави, процеси реформування та загальні перспективи зростання економіки.

Розв’язання проблеми відповідає пріоритетам державної політики, визначеним у Законах України “Про засади внутрішньої і зовнішньої політики”, “Про національну безпеку України”, “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб”, “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, “Про державно-приватне партнерство”, Стратегії національної безпеки України, затвердженій Указом Президента України від 26 травня 2015 р. № 287, Національній стратегії у сфері прав людини, затвердженій Указом Президента України від 25 серпня 2015 р. № 501, Стратегії сталого розвитку “Україна—2020”, схваленій Указом Президента України від 12 січня 2015 р. № 5, Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385 (Офіційний вісник України, 2014 р., № 70, ст. 1966), та у Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 р. № 909.

Також, що є не менш важливим, одними з цілей Програми діяльності Уряду, схваленої постановою Верховної Ради України від 4 жовтня 2019 р. № 188—IX, зокрема, є:

реінтеграція переселенців до сучасного українського простору, одним з показників ефективності якої є кількість переселенців, які повноцінно інтегровані до місцевих громад;

повернення до повноцінного мирного життя учасників, які повинні стати перевагою для суспільства, а не його проблемою, одним з показників ефективності якої є кількість осіб, які отримали житло.

Аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання програмним методом

Існуючі на сьогодні житлові проблеми є результатом нечіткості норм, зафіксованих у законодавстві, що регулює соціальні питання, а також недотриманні балансу між визначеними підходами та фінансовими можливостями держави. Це призводить до того, що встановлені законодавством заходи забезпечення житлом є декларативними, адже не враховують реальні і обґрунтовані потреби, контекст держави та регіонів, а також не стимулюють людей до активних дій, розвитку і самозабезпечення.

Впроваджені програми забезпечення житлом учасників передбачають диференціацію відповідно до їх працездатності та можливостей у самозабезпеченні. Водночас практично не існує таких підходів під час забезпечення житлом переселенців.

Відсутність системного підходу, який би враховував як потреби учасників і переселенців у житлі, так і потреби регіонів у робочій силі, призводить до зменшення ефективності державних програм забезпечення житлом. Однак саме диференційовані підходи повинні стати основою для розроблення програм, спрямованих на реалізацію права на житло.

Програми забезпечення житлом повинні стати стимулом як до самозабезпечення та розвитку для учасників і переселенців, так і до економічного зростання, однак на даний час вони розглядаються лише як напрям бюджетних витрат та соціальна відповідальність держави.

Наведене свідчить про необхідність комплексного підходу до розв'язання житлових проблем учасників і переселенців, що на підставі обґрунтованих даних передбачатиме розроблення окремої програми для різних категорій зазначених осіб, які будуть поєднані в єдину систему забезпечення реалізації права на житло.

Мета Програми

Метою Програми є створення умов для реалізації права на житло учасників і переселенців з урахуванням обґрунтованих потреб і можливостей зазначених категорій осіб, а також громад та держави.

Зазначена мета передбачає виконання таких завдань:

проведення оцінки потреб та можливостей учасників і переселенців у житлі;

впровадження системи забезпечення житлом, яка враховуватиме потреби регіонів у людських ресурсах з урахуванням державної міграційної політики України та сприятиме розвитку громад;

впровадження диференційованих підходів до забезпечення реалізації права на житло на пільгових умовах виходячи з обґрунтованих потреб учасників і переселенців та можливостей громад і держави;

врахування потреб і можливостей до самозабезпечення осіб, які потребують соціального захисту шляхом державного забезпечення житлом;

проведення аналізу правового поля, пошук правових та фінансових рішень для задоволення потреб у житлі;

впровадження програмних заходів, спрямованих на реалізацію права на житло, як мотиваційного чинника розвитку соціальної активності та самозабезпечення учасників і переселенців.

Визначення оптимального варіанта розв'язання проблеми на основі порівняльного аналізу можливих варіантів

Існує два варіанти вирішення проблеми:

перший — підтримка існуючих підходів, що передбачають розроблення окремих програм забезпечення житлом на різних рівнях, не поєднаних в комплексну та збалансовану систему забезпечення житлом.

У результаті такого підходу можливе зменшення потреб у житлі, однак це відбуватиметься недостатньо ефективно;

другий — застосування диференційованих підходів до формування програм, спрямованих на забезпечення реалізації права на житло з визначенням реальних потреб та можливостей учасників і переселенців, громад і держави.

Перевагами зазначеного варіанта є:

оптимізація механізму (придбання, лізинг, оренда) та видів фінансування житлом з використанням державних і місцевих джерел фінансування, державного приватного партнерства, міжнародної фінансової та технічної допомоги;

збільшення ефективності витрачання бюджетних коштів;

врахування базових потреб (житло/робота) учасників і переселенців з урахуванням інтересів місцевих та приймаючих територіальних громад;

надання економічних та іміджевих преференцій забудовникам, що беруть участь у процесі забезпечення житлом учасників і переселенців на пільгових умовах (на засадах державно-приватного партнерства);

посилення соціальної відповідальності забудовників, що отримують преференції від участі у процесі забезпечення житлом учасників і переселенців;

сприяння розвитку соціальної активності та самозабезпечення учасників і переселенців у місцевих та приймаючих територіальних громадах;

надання додаткових можливостей для розвитку громад.

Міжнародний досвід розв'язання подібних проблем забезпечення житлом свідчить про те, що застосування такого підходу є оптимальним способом отримання позитивних результатів для громад та держави в цілому.

Оптимальним є другий варіант.

Шляхи і способи розв'язання проблеми, строк виконання Програми

Програму передбачається виконати протягом 2020—2025 років шляхом:

визначення потреб у житлі для осіб з числа учасників і переселенців як економічно активних, так і тих, що потребують підтримки держави, зокрема непрацездатних осіб;

визначення потреб громад у людських ресурсах та формування програм, спрямованих на забезпечення реалізації права на житло з урахуванням цих потреб, а також на реалізацію державної міграційної політики та підтримку трудової мобільності;

запровадження нового фінансово-інвестиційного та кредитно-фінансового механізму державної підтримки працездатних осіб серед учасників і переселенців;

впровадження програм забезпечення житлом непрацездатних осіб з числа учасників і переселенців;

співфінансування будівництва житла на засадах державно-приватного партнерства;

зміни порядку будівництва житла, що фінансується за кошти державного та місцевих бюджетів, із застосуванням моделі “збудував/отримав кошти” (поетапне фінансування фактично виконаних будівельних робіт);

залучення суб'єктів господарювання для будівництва житла за рахунок державного та місцевих бюджетів на конкурентних засадах;

пріоритетності будівництва орендного житла, що фінансується за кошти державного та місцевих бюджетів, із застосуванням моделі

“збудував/отримав кошти” для надання особам з числа учасників і переселенців в середньострокове та довгострокове користування (без передачі права власності) за пільговою орендною платою;

співпраці між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у пошуку рішень, спрямованих на забезпечення реалізації права на житло, в тому числі шляхом проведення аналізу існуючого житлового фонду та обґрунтованої його перебудови, а також можливого виділення земельних ділянок для відповідної забудови;

удосконалення існуючих та розроблення нових законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань запровадження нового фінансово-інвестиційного та кредитно-фінансового механізму державної підтримки.

Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності

У результаті виконання Програми буде реалізоване право на житло учасників і переселенців. Системний підхід створить передумови для розв’язання проблеми придбання житла зазначеними категоріями осіб.

Ефективне виконання завдань, передбачених Програмою, забезпечить досягнення таких результатів:

наявність умов і можливостей для повернення учасників до мирного життя, їх соціалізація та реінтеграція до місцевих громад;

наявність умов і можливостей для інтеграції переселенців у приймаючі територіальні громади;

зменшення конфліктної чутливості в громадах, посилення соціальної згуртованості всередині громад;

створення програм, спрямованих на забезпечення реалізації права на житло з урахуванням обґрунтованих потреб та можливостей учасників і переселенців, а також громад та держави;

впровадження системи забезпечення житлом з урахуванням потреб регіонів у людських ресурсах та можливостей працевлаштування;

повернення учасників до мирного життя, їх соціалізація та реінтеграція до місцевих громад;

інтеграція переселенців у приймаючі територіальні громади для поліпшення соціальної згуртованості, протидії процесам їх ізоляції та самоізоляції;

розвиток самозабезпечення учасників і переселенців у громадах;

досягнення ефективного використання коштів, що виділяються на фінансування будівництва та придбання житла для учасників і переселенців за відповідними державними програмами.

Оцінка фінансових, матеріально-технічних,
трудоу ресурсів, необхідних для виконання Програми

Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок коштів, що передбачаються у державному та місцевих бюджетах, а також за рахунок міжнародної фінансової і технічної допомоги та інших джерел.

Для вирішення всіх нагальних житлових потреб сімей учасників і переселенців необхідно щонайменше 13,812 млн. кв. метрів житлової площі. Орієнтовний обсяг фінансування, необхідний для виконання Програми, становить приблизно 189 млрд. гривень.

О. Коляда

 Д. Шингалъ

ДОВІДКА

про погодження проекту розпорядження Кабінету Міністрів України
“Про схвалення Концепції Державної цільової програми забезпечення реалізації
права на житло осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну
цілісність України, та внутрішньо переміщених осіб на 2020-2025 роки”

Проект акта розроблено Міністерством у справах ветеранів, тимчасово окупованих
територій та внутрішньо переміщених осіб України

1. Проект акта погоджено без зауважень

В. Криклій Міністр інфраструктури України

Ю. Соколовська Міністр соціальної політики України

2. До проекту акта висловлено зауваження (пропозиції), які враховано

А. Ключко Голова Комітету Верховної Ради України з питань
організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування

3. До проекту акта висловлено зауваження (пропозиції), які враховано частково

Ю. Джигир Заступник Міністра фінансів України

Д. Живицький Перший заступник Міністра розвитку громад та територій
України

Д. Малюська Міністр юстиції України

4. До проекту акта висловлено зауваження (пропозиції), які не враховано

П. Кухта Перший заступник Міністра розвитку економіки, торгівлі та
сільського господарства України

5. Висновок Мін'юсту за результатами проведення правової експертизи проекту
акта від 20 січня 2020 року із зауваженнями щодо невідповідності вимогам
нормопроектувальної техніки.

Протокол узгодження позицій додається.

Міністр у справах ветеранів, тимчасово
окупованих територій та внутрішньо
переміщених осіб України

Оксана КОЛЯДА

“ _____ ” _____ 2020 року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту розпорядження Кабінету Міністрів України
“Про схвалення Концепції Державної цільової програми забезпечення
реалізації права на житло осіб, які захищали незалежність, суверенітет та
територіальну цілісність України, та внутрішньо переміщених
осіб на 2020-2025 роки”

1. Резюме

Метою проекту акта є створення умов для реалізації права на житло осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення (далі – учасники АТО/ООС), членів сімей загиблих (померлих) учасників АТО/ООС і внутрішньо переміщених осіб, з урахуванням обґрунтованих потреб і можливостей зазначених категорій осіб, а також громад та держави.

Проект акта спрямований на досягнення цілі 5.3. “Внутрішньо переміщені особи та мешканці тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей та АР Крим, що реінтегровані до сучасного українського простору” Програми діяльності Кабінету Міністрів України.

2. Проблема, яка потребує розв’язання

Починаючи з 2014 року перед Україною постали нові соціальні виклики, які є результатом збройної агресії Російської Федерації та тимчасової окупації окремих територій держави. Серед таких викликів - необхідність налагодження ефективної системи соціального захисту і реінтеграції осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення (далі - учасники АТО/ООС) та членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС.

Крім того, тривалість збройного конфлікту спонукає державу до пошуку довготривалих рішень для забезпечення інтеграції внутрішньо переміщених осіб (далі – переселенці) в приймаючі громади, а також до розробки механізмів залучення людського потенціалу з тимчасово окупованих територій до українського культурного і правового простору.

Серед найбільш запитуваних учасниками АТО/ООС, членами сімей загиблих учасників АТО/ООС засобів соціального захисту та одним з найдієвіших інструментів інтеграції переселенців є забезпечення реалізації ними права на житло. Це передбачає створення державою умов, за яких кожний громадянин, який потребує соціального захисту може отримати житло від

держави та органів місцевого самоврядування безоплатно або за доступну плату. Крім того, держава має створити умови, за яких кожен бажаючий матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду. Також, слід зазначити, що у контексті соціалізації ветеранів та переселенців, забезпечення реалізації ними права на житло буде слугувати в якості додаткового стимулу для активізації життєвої позиції і розвитку підприємницької ініціативи.

З іншого боку, існуюча досі система забезпечення житлом спіралась, здебільшого, на визначені у чинному Житловому кодексі Української РСР підходи. Ці підходи, з урахуванням фінансових можливостей держави, обумовили існування безперспективного очікування на отримання безоплатного житла та безрезультатного перебування громадян на обліку осіб, які потребують поліпшення житлових умов.

Результатом цього є ситуація, при якій станом на 01 серпня 2019 року на квартирному обліку в органах місцевого самоврядування, в очікуванні безоплатного отримання житла, зокрема перебувають понад 20 тисяч ветеранів війни з числа учасників АТО/ООС, приблизно 3 тис. ветеранів війни з числа переселенців та більше 7 тис. воїнів-інтернаціоналістів.

Крім того, ветерани війни з числа учасників АТО/ООС, які на сьогодні перебувають на квартирному обліку у відповідних органах державної влади, повинні мати можливість реалізувати право на житло при переході до цивільного життя. Зокрема, на квартирному обліку у Збройних Силах України перебуває близько 20 тисяч учасників бойових дій.

За даними Мінсоцполітики на сьогодні зареєстровано понад 1,4 мільйона внутрішньо переміщених осіб, щодо яких також не визначено достатньо можливостей для реалізації прав на житло, встановлених Законом України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб".

До цього часу держава безсистемно та недостатньо активно застосовувала механізми забезпечення житлом, які передбачають його придбання за розумну плату. Хоча застосування саме таких механізмів є стимулом до соціальної активності, розвитку та самозабезпечення учасників АТО/ООС і переселенців.

Результатом застосованих до цього часу підходів щодо вирішення проблем забезпечення житлом є те, що учасники АТО/ООС і переселенці сприймаються як проблема та додаткове навантаження на соціальну сферу. При цьому, не враховується потенціал та трудовий ресурс цих категорій населення відносно приймаючих громад, адже вони можуть надати додаткові можливості для їх розвитку.

3. Суть проекту акта

Проектом акта пропонується схвалити Концепцію Державної цільової програми забезпечення реалізації права на житло осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, та внутрішньо переміщених осіб на 2020-2025 роки.

4. Вплив на бюджет

Реалізація проекту акта не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

5. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта матиме позитивний вплив на ВПО та учасників АТО/ООС (прогноз впливу додається).

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку та не потребує погодження з уповноваженими представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідними органами місцевого самоврядування.

Проект акта не стосується питань соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю та не потребує погодження з уповноваженими представниками всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності та не потребує погодження з Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

6. Прогноз впливу

Проект акта не є регуляторним.

Проект акта не має безпосереднього впливу на розвиток регіонів.

Проект акта не має безпосереднього впливу на ринок праці.

Проект акта не має безпосереднього впливу на громадське здоров'я.

Проект акта не має безпосереднього впливу на екологію та навколишнє природне середовище.

Проект акта не має безпосереднього впливу на інші сфери суспільних відносин.

7. Позиція заінтересованих органів

Проект акта погоджено **без зауважень**: Міністерством інфраструктури України та Міністерством соціальної політики України; **із зауваженнями, які враховано**: Комітетом Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування; **із зауваженнями, які враховано частково**: Міністерством фінансів України, Міністерством розвитку громад та територій України; **із зауваженнями, які не враховано**: Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

Висновок Міністерства юстиції України за результатами проведення правової експертизи проекту акта датований «20» січня 2020 року із

зауваженнями щодо невідповідності вимогам нормопроектвальної техніки, які враховані частково.

8. Ризики та обмеження

У проекті акта відсутні норми, що зачіпають права і свободи, гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

У проекті акта відсутні положення, які порушують принцип забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

У проекті акта відсутні норми, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень. Громадська антикорупційна експертиза не проводилася.

У проекті акта відсутні положення, які містять ознаки дискримінації. Громадська антидискримінаційна експертиза не проводилася.

9. Підстава розроблення проекту акта

Проект акта розроблено на виконання завдання 124 додатку до пункту 1 доручення Прем'єр-міністра України О. Гончарука від 19 листопада 2019 року № 40306/2/1-19 до Указу Президента України від 08 листопада 2019 року № 837 "Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави" та пункту 5 доручення Прем'єр-міністра України О. Гончарука від 10 грудня 2019 року № 44969/0/1-19.

**Міністр у справах ветеранів,
тимчасово окупованих територій та
внутрішньо переміщених осіб України**

Оксана КОЛЯДА

_____ 2020 року

ПРОГНОЗ ВПЛИВУ
реалізації акта на ключові інтереси заінтересованих сторін

1. Суть проекту акта:

Проектом акта пропонується схвалити Концепцію Державної цільової програми забезпечення реалізації права на житло осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, та внутрішньо переміщених осіб на 2020-2025 роки.

2. Вплив на ключові інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Ключовий інтерес	Очікуваний (позитивний чи негативний) вплив на ключовий інтерес із зазначенням передбачуваної динаміки змін основних показників (у числовому або якісному вимірі)		Пояснення (чому саме реалізація акта призведе до очікуваного впливу)
		короткостроковий вплив (до року)	середньостроковий вплив (більше року)	
Особи, які брали участь в антитерористичній операції та здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях та внутрішньо переміщені особи	Можливість отримання житла	Позитивний Зниження соціально-економічної напруги серед зазначених категорій населення шляхом забезпечення їх житлом	Позитивний Зниження соціально-економічної напруги серед зазначених категорій населення шляхом забезпечення їх житлом	Концепція забезпечить консолідацію зусиль центральних і місцевих органів влади, громадських об'єднань, неурядових організацій, міжнародних неурядових організацій для розв'язання державою проблеми щодо забезпечення житлом шляхом запровадження програмно-цільового методу

ПРОТОКОЛ

узгодження позицій до проекту розпорядження Кабінету Міністрів України
“Про схвалення Концепції Державної цільової програми забезпечення реалізації права на житло осіб,
які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України,
та внутрішньо переміщених осіб на 2020-2025 роки”

1. Неврегульовані розбіжності

Суть зауваження	Положення спірної частини проекту акта (у разі потреби)	Аргументи розробника щодо відхилення зауважень
Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України		
До проекту акта в цілому.	Запропоновано вирішити питання під час виконання доручення Прем'єр-міністра України від 28.12.2019 № 48478/0/1-19 щодо розроблення концепції державної програми по забезпеченню житлом всіх категорій громадян.	Не враховано. Розв'язання зазначеної проблеми шляхом застосування окремого програмно-цільового методу зумовлено завданням 124 додатку до пункту 1 доручення Прем'єр-міністра України О. Гончарука від 19.11.2019 № 40306/2/1-19 до Указу Президенту України від 08.11.2019 № 837 “Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави”, яким Кабінету Міністрів України доручено розробити державну цільову програму забезпечення житлом осіб, які брали участь в антитерористичній операції та здійсненні заходів із

		забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, а також внутрішньо переміщених осіб за принципом державно-приватного партнерства, пільгового кредитування.
Міністерство розвитку громад та територій України		
<p>... Визначення оптимального варіанта розв'язання проблеми на основі порівняльного аналізу можливих варіантів</p> <p>Для розв'язання проблеми існують наступні варіанти:</p> <p>...</p> <p>другий - застосування диференційованих підходів до формування програм, направлених на забезпечення реалізації права на житло з визначенням реальних потреб та можливостей зазначених категорій населення, громад і держави.</p> <p>Перевагами зазначеного варіанта є:</p> <p>...</p> <p>посилення соціальної</p>	<p>Запропоновано конкретизувати норму щодо "посилення соціальної відповідальності забудовників, що отримують преференції від участі у процесі забезпечення житлом учасників АТО/ООС, членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС і переселенців".</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Конкретні питання стосовно посилення соціальної відповідальності забудовників, що отримують преференції від участі у процесі забезпечення житлом учасників АТО/ООС, членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС і переселенців будуть передбачені в завданнях та заходах Державної цільової програми забезпечення реалізації права на житло осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, та внутрішньо переміщених осіб на 2020-2025 роки.</p>

<p>відповідальності забудовників, що отримують преференції від участі у процесі забезпечення житлом учасників АТО/ООС, членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС і переселенців;</p> <p>...</p>		
<p>Міністерство фінансів України</p>		
<p>До проекту акта в цілому.</p>	<p>Відсутній детальний аналіз причин виникнення проблеми, зокрема, причин невиконання існуючих програмних документів (наприклад, Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 № 909-р, та плану заходів з її реалізації, якими передбачено заходи із забезпечення права внутрішньо переміщених на житло, зокрема на соціальне, постійне та доступне житло, на оцінку матеріальної шкоди і надання компенсації внутрішньо переміщеним особам після повернення контролю над</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Строк виконання Державної цільової програми відновлення та розбудови миру в східних регіонах України, затвердженої постановою Кабінетом Міністрів України від 13.12.2017 № 1071 – 2017-2020 роки, виконання Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 № 909-р, та плану заходів з її реалізації також передбачено до 2020 року.</p> <p>Відтак, вважаємо передчасним висновок щодо невиконання</p>

	<p>окупованими територіями у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим і м. Севастополі з урахуванням особливостей шкоди, завданої внаслідок бойових дій і тимчасової окупації частини території України; Державної цільової програми відновлення та розбудови миру в східних регіонах України, затвердженої постановою Кабінетом Міністрів України від 13.12.2017 № 1071, якою передбачено заходи із стимулювання соціально-економічного розвитку територіальних громад для підвищення рівня життя населення та соціальної стійкості, стимулювання економічної активності, відновлення житлового фонду комунальної власності, зокрема для проживання внутрішньо переміщених осіб, тощо) та обґрунтування необхідності її розв'язання саме програмним методом.</p>	<p>вищевказаних програмних документів.</p> <p>Відповідно до пункту 4 Порядку розроблення та виконання державних цільових програм, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 № 106, ініціювання розроблення програми здійснюється за підстави відповідності мети програми пріоритетним напрямкам державної політики, визначеним у законах України, указах Президента України, програмах діяльності Кабінету Міністрів України, а також у міжнародних договорах (з посиланням на джерело).</p> <p>Таким чином, застосування програмно-цільового методу для розв'язання зазначеної проблеми зумовлено завданням 124 додатку до пункту 1 доручення Прем'єр-міністра України О. Гончарука від 19.11.2019 № 40306/2/1-19 до Указу Президенту України від 08.11.2019 № 837 "Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави", яким Кабінету Міністрів України доручено розробити державну цільову</p>
--	---	---

		<p>програму забезпечення житлом осіб, які брали участь в антитерористичній операції та здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, а також внутрішньо переміщених осіб за принципом державно-приватного партнерства, пільгового кредитування.</p>
<p>Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності</p> <p>Результатом виконання Програми буде реалізація права на житло учасниками АТО/ООС, членами сімей загиблих учасників АТО/ООС і переселенцями. Системний підхід створить передумови для вирішення проблеми придбання житла зазначеними категоріями осіб.</p> <p>Ефективне виконання завдань, передбачених Програмою, забезпечить досягнення наступних результатів:</p> <p>наявність умов і можливостей для повернення учасників АТО/ООС до мирного життя, їх соціалізація та</p>	<p>Не наведено основні прогностичні показники розв'язання проблеми у порівнянні з відповідними статистичними даними, узятими за період з 2014 року.</p> <p>У розділі “Очікувані результати виконання програми, визначення її ефективності” не визначено показники, зокрема економічні та соціальні, які передбачається досягти в результаті виконання програми, зокрема кількість учасників бойових дій та внутрішньо переміщених осіб, які отримають житло на умовах державно-приватного партнерства або іпотечного кредитування, кількісні показники працевлаштування, поліпшення соціальної згуртованості та інтеграції</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Показники, зокрема економічні та соціальні, які передбачається досягти в результаті виконання програми, зокрема кількість учасників бойових дій та внутрішньо переміщених осіб, які отримають житло на умовах державно-приватного партнерства або іпотечного кредитування, кількісні показники працевлаштування, поліпшення соціальної згуртованості та інтеграції внутрішньо переміщених осіб до громад, зменшення конфліктної чутливості, розвитку самозабезпечення учасників АТО/ООС та переселенців в громадах будуть передбачені в завданнях та</p>

<p>інтеграція до місцевих громад; наявність умов і можливостей для інтеграції переселенців у приймаючі громади; зменшення конфліктної чутливості в громадах, посилення соціальної згуртованості всередині громад; створення програм направлених на забезпечення реалізації права на житло з урахуванням обґрунтованих потреб та можливостей учасників АТО/ООС, членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС і переселенців, а також громад та держави; впровадження системи забезпечення житлом з урахуванням потреб регіонів у людських ресурсах та можливостей працевлаштування; повернення учасників АТО/ООС до мирного життя, їх соціалізація та реінтеграція до громад; інтеграція переселенців у приймаючі громади задля поліпшення соціальної згуртованості, протидії процесам їхньої ізоляції та самоізоляції; розвиток самозабезпечення учасників АТО/ООС та переселенців у громадах.</p>	<p>внутрішньо переміщених осіб до громад, зменшення конфліктної чутливості, розвитку самозабезпечення учасників АТО/ООС та переселенців в громадах у разі реалізації заходів програми.</p>	<p>заходах Державної цільової програми забезпечення реалізації права на житло осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, та внутрішньо переміщених осіб на 2020-2025 роки.</p>
---	--	---

<p>Оцінювання реалізації Програми здійснюється шляхом вимірювання результативності, ефективності (що включає кількісні і якісні показники впровадження Програми), впливу на загальні показники соціального економічного розвитку та сталості Програми.</p> <p>Моніторинг виконання заходів Програми здійснюватиметься щороку. У разі потреби здійснюватиметься перегляд запланованих заходів, пошук та впровадження більш ефективних способів розв'язання проблем, які виникають на кожному етапі реалізації Програми.</p>		
Міністерство юстиції України		
<p>Розділ “Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності”</p>	<p>Відсутні положення, необхідність яких передбачена пунктом 12 Порядку.</p> <p>Проект Концепції потребує доповнення положеннями щодо оцінки економічних, соціальних, екологічних показників з урахуванням офіційних статистичних показників найближчого від початку виконання програми звітного року, а також положеннями щодо обсягів створення нових робочих</p>	<p>Не враховано.</p> <p>Показники, зокрема економічні та соціальні, які передбачається досягти в результаті виконання програми, зокрема кількість учасників бойових дій та внутрішньо переміщених осіб, які отримують житло на умовах державно-приватного партнерства або іпотечного кредитування, кількісні показники</p>

	місць та обсягів працевлаштування на нові робочі місця безробітних.	працевлаштування, поліпшення соціальної згуртованості та інтеграції внутрішньо переміщених осіб до громад, зменшення конфліктної чутливості, розвитку самозабезпечення учасників АТО/ООС та переселенців в громадах будуть передбаченні безпосередньо в завданнях та заходах Державної цільової програми забезпечення реалізації права на житло осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, та внутрішньо переміщених осіб на 2020-2025 роки.
--	---	---

2. Враховані зауваження (пропозиції)

Редакція частини проекту акта, до якої висловлено зауваження (пропозиції)	Найменування органу виконавчої влади, що подав зауваження (пропозиції) та їх зміст	Спосіб врахування
Міністерство розвитку громад та територій України		
<p>Оцінка фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання Програми</p> <p>Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок коштів, що передбачаються у державному</p>	<p>Запропонована редакція розділу “Оцінка фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання програми” проекту концепції не враховує вимоги пункту 13 Порядку розроблення та виконання державних цільових</p>	<p>Враховано.</p> <p>Оцінка фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання Програми</p> <p>Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок</p>

<p>бюджеті на відповідний рік, коштів місцевих бюджетів, а також за рахунок міжнародної фінансової і технічної допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством.</p>	<p>програм, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 № 106, відповідно до якого у відповідному розділі дається оцінка фінансових (з обґрунтуванням обсягів фінансових ресурсів за джерелами фінансування та оцінкою реальних можливостей ресурсного забезпечення виконання програми за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та інших джерел), матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання програми.</p>	<p>коштів, що передбачаються у державному бюджеті на відповідний рік, коштів місцевих бюджетів, а також за рахунок міжнародної фінансової і технічної допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством.</p> <p>Станом на 13 січня 2020 року, за даними Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб на обліку перебуває понад 1 434 198 ВПО.</p> <p>За даними Звіту національної системи моніторингу ситуації з внутрішньо переміщеними особами (червень 2019 року) Міжнародної організації з міграції (МОМ) середній розмір домогосподарства ВПО на контрольованих Україною територіях становить 2,4 особи. Також, приблизно 12 % ВПО мешкають у власному житлі та 21 % ВПО повернулись до попереднього місця проживання – на тимчасово окуповані території.</p> <p>Таким чином, кількість сімей ВПО, які потребують житла, орієнтовно становить 397 049 сімей ВПО, а розрахунок виглядає наступним</p>
---	--	--

		<p>чином:</p> <p>(1 434 198 (кількість зареєстрованих ВПО) – 1 434 198 *12 % (мають власне житло) – 1 434 198 *21 % (ВПО, які повернулись до попереднього місця проживання)) / 2,4 (середній розмір домогосподарства ВПО на контрольованих Україною територіях) = 400 380 сімей ВПО (або 960 912 ВПО з розрахунку 2,4 особи на одне домогосподарство).</p> <p>Враховуючи мінімальну норму житлової площі у розрахунку на 1 особу (13,65 м²), встановлену Житловим кодексом Української РСР, для забезпечення житлових проблем ВПО, які потребують їх нагального вирішення, необхідно не менше 13 млн м² житла, опосередкована середня вартість спорудження яких станом на 01 січня 2020 року складатиме 177,9 млрд грн згідно наказу Міністерства регіонального розвитку від 02 грудня 2019 року № 287 “Про прогностичні середньорічні показники опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України на 2020 рік”.</p>
--	--	--

		<p>Окрім цього, за інформацією обласних та Київської міської державних адміністрацій станом на 01 серпня 2019 року на квартирному обліку в органах місцевого самоврядування в списках на першочергове отримання житла перебувають 20 750 ветеранів війни з числа учасників АТО/ООС та 2 943 ветерани з числа внутрішньо переміщених осіб, на яких поширюються гарантії визначені Законом України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”. Враховуючи середній розмір домогосподарства в Україні згідно даних Держстату за 2018 рік (2,53 осіб на 1 родину) та вищезазначену норму забезпечення мінімальною житловою площею (13,65 м²), загальна кількість учасників АТО/ООС та членів їх сімей, які потребують вирішення житлових потреб може становити 59 493 особи, які потребують не менше 812 тис. м² житлової площі загальною вартістю 11,1 млрд. грн.</p>
		<p>Таким чином, для вирішення всіх нагальних житлових потреб сімей</p>

		<p>учасників АТО/ООС та ВПО необхідно щонайменше 13,812 млн м² житлової площі загальною вартістю 189,0 млрд. грн.</p> <p>Передбачається, що реалізація Програми здійснюватиметься на принципах взаємодоповнюваності, прозорості, відкритості, адресності, синергії, узгодженості та спрямованості.</p>
Міністерство фінансів України		
<p>До проекту акта в цілому</p>	<p>Не проведено ґрунтовний аналіз можливих варіантів розв'язання проблеми з визначенням переваг і недоліків таких варіантів.</p>	<p>Враховано.</p> <p>Для розв'язання проблеми пропонуються такі варіанти:</p> <p>перший - підтримка існуючих підходів, що передбачають розробку окремих програм забезпечення житлом на різних рівнях, не поєднаних в комплексну та збалансовану систему забезпечення житлом.</p> <p>В результаті такого підходу можливе зменшення потреб у житлі, однак це відбуватиметься недостатньо ефективно;</p> <p>другий - застосування диференційованих підходів до формування програм, направлених на</p>

		<p>забезпечення реалізації права на житло з визначенням реальних потреб та можливостей зазначених категорій населення, громад і держави.</p> <p>Перевагами зазначеного варіанта є:</p> <ul style="list-style-type: none">оптимізація механізмів (придбання, лізинг, оренда) та видів фінансування житлом із використанням державних і місцевих джерел фінансування, державного приватного партнерства, міжнародної фінансової та технічної допомоги;збільшення ефективності витрачання бюджетних коштів;врахування базових потреб (житло/робота) учасників АТО/ООС, членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС і переселенців з урахуванням інтересів місцевих та приймаючих громад;надання економічних та іміджевих переваг забудовникам, що беруть участь у процесі забезпечення житлом учасників АТО/ООС, членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС і переселенців на пільгових умовах (формат державно-
--	--	---

		<p>приватного партнерства); посилення соціальної відповідальності забудовників, що отримують преференції від участі у процесі забезпечення житлом учасників АТО/ООС, членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС і переселенців; сприяння розвитку соціальної активності та самозабезпечення учасників АТО/ООС і переселенців у місцевих та приймаючих громадах; надання додаткових можливостей для розвитку громад. Оптимальним є другий варіант. Міжнародний досвід розв'язання подібних проблем забезпечення житлом свідчить про те, що застосування такого підходу є оптимальним способом отримання позитивних результатів для громад та держави в цілому.</p>
<p>Оцінка фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання Програми</p> <p>Фінансування Програми</p>	<p>У розділі “Оцінка фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання програми” не надано фінансових показників з обґрунтуванням обсягів фінансових ресурсів за джерелами</p>	<p>Враховано.</p> <p>Оцінка фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання Програми</p>

<p>здійснюватиметься за рахунок коштів, що передбачаються у державному бюджеті на відповідний рік, коштів місцевих бюджетів, а також за рахунок міжнародної фінансової і технічної допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством.</p>	<p>фінансування та оцінкою реальних можливостей ресурсного забезпечення виконання програми за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та інших джерел.</p>	<p>Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок коштів, що передбачаються у державному бюджеті на відповідний рік, коштів місцевих бюджетів, а також за рахунок міжнародної фінансової і технічної допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством.</p> <p>Станом на 13 січня 2020 року, за даними Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб на обліку перебуває понад 1 434 198 ВПО.</p> <p>За даними Звіту національної системи моніторингу ситуації з внутрішньо переміщеними особами (червень 2019 року) Міжнародної організації з міграції (МОМ) середній розмір домогосподарства ВПО на контрольованих Україною територіях становить 2,4 особи. Також, приблизно 12 % ВПО мешкають у власному житлі та 21 % ВПО повернулись до попереднього місця проживання – на тимчасово окуповані території.</p> <p>Таким чином, кількість сімей ВПО, які потребують житла, орієнтовно</p>
---	---	--

		<p>становить 397 049 сімей ВПО, а розрахунок виглядає наступним чином:</p> <p>(1 434 198 (кількість зареєстрованих ВПО) – 1 434 198 *12 % (мають власне житло) – 1 434 198 *21 % (ВПО, які повернулись до попереднього місяця проживання)) / 2,4 (середній розмір домогосподарства ВПО на контрольованих Україною територіях) = 400 380 сімей ВПО (або 960 912 ВПО з розрахунку 2,4 особи на одне домогосподарство).</p> <p>Враховуючи мінімальну норму житлової площі у розрахунку на 1 особу (13,65 м²), встановлену Житловим кодексом Української РСР, для забезпечення житлових проблем ВПО, які потребують їх нагального вирішення, необхідно не менше 13 млн м² житла, опосередкована середня вартість спорудження яких станом на 01 січня 2020 року складатиме 177,9 млрд грн згідно наказу Мінрегіону від 02 грудня 2019 року № 287 “Про прогнозні середньорічні показники опосередкованої вартості</p>

		<p>спорудження житла за регіонами України на 2020 рік”.</p> <p>Окрім цього, за інформацією обласних та Київської міської державних адміністрацій станом на 01 серпня 2019 року на квартирному обліку в органах місцевого самоврядування в списках - на першочергове отримання житла перебувають 20 750 ветеранів війни з числа учасників АТО/ООС та 2 943 ветерани з числа внутрішньо переміщених осіб, на яких поширюються гарантії визначенні Законом України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”. Враховуючи середній розмір домогосподарства в Україні згідно даних Держстату за 2018 рік (2,53 осіб на 1 родину) та вищезазначену норму забезпечення мінімальною житловою площею (13,65 м²), загальна кількість учасників АТО/ООС та членів їх сімей, які потребують вирішення житлових потреб може становити 59 493 особи, які потребують не менше 812 тис. м² житлової площі загальною вартістю 11,1 млрд. грн.</p>
--	--	--

		<p>Таким чином, для вирішення всіх загальних житлових потреб сімей учасників АТО/ООС та ВПО необхідно щонайменше 13,812 млн м² житлової площі загальною вартістю 189,0 млрд. грн.</p> <p>Передбачається, що реалізація Програми здійснюватиметься на принципах взаємодоповнюваності, прозорості, відкритості, адресності, синергії, узгодженості та спрямованості.</p>
Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування		
Шляхи і способи розв'язання проблеми, строк виконання Програми	<p>У розділі “Шляхи і способи розв'язання проблеми, строк виконання Програми” після абзацу “співфінансування будівництва житла шляхом державно-приватного партнерства” доповнити новими абзацами такого змісту:</p> <p><i>“зміни порядку будівництва житла, що фінансується за кошти державного та місцевих бюджетів, шляхом застосування схеми “збудував/отримав кошти” (поетапне фінансування фактично виконаних будівельних робіт);</i></p>	Враховано. Шляхи і способи розв'язання проблеми, строк виконання Програми
<p>Програму передбачається виконати протягом 2020-2025 років шляхом:</p> <p>визначення обґрунтованих потреб у житлі для осіб з числа учасників АТО/ООС і переселенців, як здатних до самозабезпечення так і тих, що потребують підтримки держави, зокрема, непрацездатних осіб;</p> <p>визначення потреб громад у</p>		<p>Програму передбачається виконати протягом 2020-2025 років шляхом:</p> <p>визначення обґрунтованих потреб у житлі для осіб з числа учасників АТО/ООС і переселенців, як здатних до самозабезпечення так і тих, що потребують підтримки держави, зокрема, непрацездатних осіб;</p> <p>визначення потреб громад у</p>

людських ресурсах та формування програм, направлених на реалізацію права на житло з урахуванням цих потреб, а також на реалізацію державної міграційної політики та підтримку трудової мобільності;

запровадження нових фінансово-інвестиційних та кредитно-фінансових механізмів державної підтримки працездатних осіб серед учасників АТО/ООС та переселенців;

впровадження програм забезпечення житлом непрацездатних осіб, членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС;

співфінансування будівництва житла шляхом державно-приватного партнерства;

співпраця між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у пошуку рішень, направлених на реалізацію права на житло, в тому числі шляхом аналізу існуючого житлового фонду та обґрунтованої його перебудови, а також можливого виділення земельних ділянок для відповідної забудови;

удосконалення існуючих та

залучення суб'єктів господарювання для будівництва житла за рахунок державного та місцевих бюджетів на конкурентних засадах;

пріоритетності будівництва орендного житла, що фінансується за кошти державного та місцевих бюджетів, шляхом застосування схеми "збудував/отримав кошти" для надання особам з числа учасників АТО/ООС, членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС і переселенців в середньострокове та довгострокове користування (без передачі права власності) за пільговою орендною платою";

людських ресурсах та формування програм, направлених на реалізацію права на житло з урахуванням цих потреб, а також на реалізацію державної міграційної політики та підтримку трудової мобільності;

запровадження нових фінансово-інвестиційних та кредитно-фінансових механізмів державної підтримки працездатних осіб серед учасників АТО/ООС та переселенців;

впровадження програм забезпечення житлом непрацездатних осіб, членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС;

співфінансування будівництва житла шляхом державно-приватного партнерства;

зміни порядку будівництва житла, що фінансується за кошти державного та місцевих бюджетів, шляхом застосування схеми "збудував/отримав кошти" (поетапне фінансування фактично виконаних будівельних робіт);

залучення суб'єктів господарювання для будівництва житла за рахунок державного та

<p>розроблення нових законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань запровадження нових фінансово-інвестиційних та кредитно-фінансових механізмів державної підтримки.</p>		<p>місцевих бюджетів на конкурентних засадах; пріоритетності будівництва орендного житла, що фінансується за кошти державного та місцевих бюджетів, шляхом застосування схеми “збудував/отримав кошти” для надання особам з числа учасників АТО/ООС, членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС і переселенців в середньострокове та довгострокове користування (без передачі права власності) за пільговою орендною платою; співпраця між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування у пошуку рішень, направлених на реалізацію права на житло, в тому числі шляхом аналізу існуючого житлового фонду та обґрунтованої його перебудови, а також можливого виділення земельних ділянок для відповідної забудови; удосконалення існуючих та розроблення нових законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань запровадження нових</p>
--	--	--

		фінансово-інвестиційних та кредитно-фінансових механізмів державної підтримки.
<p>Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності</p> <p>Результатом виконання Програми буде реалізація права на житло учасниками АТО/ООС, членами сімей загиблих учасників АТО/ООС і переселенцями. Системний підхід створить передумови для вирішення проблеми придбання житла зазначеними категоріями осіб.</p> <p>Ефективне виконання завдань, передбачених Програмою, забезпечить досягнення наступних результатів:</p> <ul style="list-style-type: none"> наявність умов і можливостей для повернення учасників АТО/ООС до мирного життя, їх соціалізація та інтеграція до місцевих громад; наявність умов і можливостей для інтеграції переселенців у приймаючі громади; зменшення конфліктної чутливості в громадах, посилення соціальної згуртованості всередині громад; 	<p>У розділі “Очікувані результати виконання Концепції, визначення її ефективності” Концепції після абзацу “розвиток самозабезпечення учасників АТО/ООС та переселенців у громадах” доповнити новим абзацом такого змісту:</p> <p><i>“досягнення ефективного використання коштів, що виділяються на фінансування будівництва та придбання житла для учасників АТО/ООС, членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС і переселенців за відповідними державними програмами”.</i></p>	<p>Враховано.</p> <p>Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності</p> <p>Результатом виконання Програми буде реалізація права на житло учасниками АТО/ООС, членами сімей загиблих учасників АТО/ООС і переселенцями. Системний підхід створить передумови для вирішення проблеми придбання житла зазначеними категоріями осіб.</p> <p>Ефективне виконання завдань, передбачених Програмою, забезпечить досягнення наступних результатів:</p> <ul style="list-style-type: none"> наявність умов і можливостей для повернення учасників АТО/ООС до мирного життя, їх соціалізація та інтеграція до місцевих громад; наявність умов і можливостей для інтеграції переселенців у приймаючі громади; зменшення конфліктної чутливості в громадах, посилення соціальної

створення програм направлених на забезпечення реалізації права на житло з урахуванням обґрунтованих потреб та можливостей учасників АТО/ООС, членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС і переселенців, а також громад та держави;

впровадження системи забезпечення житлом з урахуванням потреб регіонів у людських ресурсах та можливостей працевлаштування;

повернення учасників АТО/ООС до мирного життя, їх соціалізація та реінтеграція до громад;

інтеграція переселенців у приймаючі громади задля поліпшення соціальної згуртованості, протидії процесам їхньої ізоляції та самоізоляції;

розвиток самозабезпечення учасників АТО/ООС та переселенців у громадах.

Оцінювання реалізації Програми здійснюється шляхом вимірювання результативності, ефективності (що включає кількісні і якісні показники впровадження Програми), впливу на загальні показники соціального економічного розвитку та сталості

згуртованості всередині громад;

створення програм направлених на забезпечення реалізації права на житло з урахуванням обґрунтованих потреб та можливостей учасників АТО/ООС, членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС і переселенців, а також громад та держави;

впровадження системи забезпечення житлом з урахуванням потреб регіонів у людських ресурсах та можливостей працевлаштування;

повернення учасників АТО/ООС до мирного життя, їх соціалізація та реінтеграція до громад;

інтеграція переселенців у приймаючі громади задля поліпшення соціальної згуртованості, протидії процесам їхньої ізоляції та самоізоляції;

розвиток самозабезпечення учасників АТО/ООС та переселенців у громадах;

досягнення ефективного використання коштів, що виділяються на фінансування будівництва та придбання житла для учасників АТО/ООС, членів

<p>Програми. Моніторинг виконання заходів Програми здійснюватиметься щороку. У разі потреби здійснюватиметься перегляд запланованих заходів, пошук та впровадження більш ефективних способів розв'язання проблем, які виникають на кожному етапі реалізації Програми.</p>		<p>сім'ей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС і переселенців за відповідними державними програмами.</p> <p>Оцінювання реалізації Програми здійснюється шляхом вимірювання результативності, ефективності (що включає кількісні і якісні показники впровадження Програми), впливу на загальні показники соціального економічного розвитку та сталості Програми.</p> <p>Моніторинг виконання заходів Програми здійснюватиметься щороку. У разі потреби здійснюватиметься перегляд запланованих заходів, пошук та впровадження більш ефективних способів розв'язання проблем, які виникають на кожному етапі реалізації Програми.</p>
Міністерство юстиції України		
<p>Розділ “Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма”</p>	<p>Відсутні положення, необхідність яких передбачена пунктом 7 Порядку розроблення та виконання державних цільових програм, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України</p>	<p>Враховано. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма ...</p>

	<p>від 31 січня 2007 року № 106 (далі – Порядок).</p> <p>Проект Концепції потребує доповнення положеннями щодо обґрунтування значущості і відповідності проблеми пріоритетам державної політики, а також положеннями, у яких порівнюватимуться основні прогностичні показники її розв'язання з відповідними показниками іноземних держав і вітчизняними офіційними статистичними даними, а у разі їх відсутності - даними наукових досліджень, бухгалтерського обліку тощо.</p>	<p>Результатом підходів, що застосовувалися до цього часу для вирішення питання забезпечення житлом відповідних категорій осіб є те, що учасники АТО/ООС і переселенці сприймаються як проблема та додаткове навантаження на соціальну сферу. При цьому, не враховується потенціал та трудовий ресурс цих категорій населення відносно приймаючих громад, у контексті формування додаткових можливостей для їх розвитку.</p> <p>Значущість зазначеної проблеми обумовлена тим, що всі її складові впливають не тільки на якість життя ВПО та учасників АТО/ООС, але і на стан соціально-економічного розвитку держави в цілому. Наслідки збройного конфлікту негативно впливають на макроекономічну стабільність держави, процеси реформування та загальні перспективи зростання економіки.</p> <p>Розв'язання проблеми відповідає пріоритетам державної політики, визначеним у Законах України "Про засади внутрішньої і</p>
--	---	---

		зовнішньої політики”, “Про національну безпеку України”, “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб”, “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, “Про державно-приватне партнерство”, Стратегії національної безпеки України, затвердженій Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287, Національній стратегії у сфері прав людини, затвердженій Указом Президента України від 25 серпня 2015 року № 501, Стратегії сталого розвитку “Україна-2020”, схваленій Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5, Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 06 серпня 2014 року № 385, та у Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року, схваленої розпорядженням Кабінету

		<p>Міністрів України від 15 листопада 2017 року № 909-р.</p> <p>Також, що є не менш важливим, одними з цілей Програми діяльності Уряду, схваленої постановою Верховної Ради України від 04 жовтня 2019 року № 188-ІХ, зокрема є:</p> <p>реінтеграція ВПО до сучасного українського простору, одним з показників ефективності якої є кількість ВПО, які повноцінно інтегровані до місцевих громад;</p> <p>повернення до повноцінного мирного життя учасників АТО/ООС, які мають стати перевагою для суспільства, а не його проблемою, одним з показників ефективності якої є кількість осіб, які отримали житло.</p>
<p>Розділ “Шляхи і способи розв’язання проблеми, строк виконання Програми”</p>	<p>Відсутні положення, необхідність яких передбачена пунктом 11 Порядку розроблення та виконання державних цільових програм, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 січня 2007 року № 106.</p> <p>Проект Концепції потребує доповнення положеннями щодо визначення оптимального варіанта</p>	<p>Враховано.</p> <p>Визначення оптимального варіанта розв’язання проблеми на основі порівняльного аналізу можливих варіантів</p> <p>Для розв’язання проблеми пропонуються такі варіанти: перший - підтримка існуючих</p>

	<p>розв'язання проблеми, виконання її завдань і заходів.</p>	<p>підходів, що передбачають розробку окремих програм забезпечення житлом на різних рівнях, не поєднаних в комплексну та збалансовану систему забезпечення житлом.</p> <p>В результаті такого підходу можливе зменшення потреб у житлі, однак це відбуватиметься недостатньо ефективно;</p> <p>другий - застосування диференційованих підходів до формування програм, направлених на забезпечення реалізації права на житло з визначенням реальних потреб та можливостей зазначених категорій населення, громад і держави.</p> <p>Перевагами зазначеного варіанта є: оптимізація механізмів (придбання, лізинг, оренда) та видів фінансування житлом із використанням державних і місцевих джерел фінансування, державного приватного партнерства, міжнародної фінансової та технічної допомоги;</p> <p>збільшення ефективності витрачання бюджетних коштів;</p> <p>врахування базових потреб (житло/робота) учасників АТО/ООС,</p>
--	--	---

		<p>членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС і переселенців з урахуванням інтересів місцевих та приймаючих громад;</p> <p>надання економічних та іміджевих преференцій забудовникам, що беруть участь у процесі забезпечення житлом учасників АТО/ООС, членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС і переселенців на пільгових умовах (формат державно-приватного партнерства);</p> <p>посилення соціальної відповідальності забудовників, що отримують преференції від участі у процесі забезпечення житлом учасників АТО/ООС, членів сімей загиблих (тих, хто пропав безвісти), померлих учасників АТО/ООС і переселенців;</p> <p>сприяння розвитку соціальної активності та самозабезпечення учасників АТО/ООС і переселенців у місцевих та приймаючих громадах;</p> <p>надання додаткових можливостей для розвитку громад.</p> <p>Оптимальним є другий варіант.</p>

		<p>Міжнародний досвід розв'язання подібних проблем забезпечення житлом свідчить про те, що застосування такого підходу є оптимальним способом отримання позитивних результатів для громад та держави в цілому.</p>
<p>Розділ “Оцінка фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання Програми”</p>	<p>Відсутні положення, необхідність яких передбачена пунктом 13 Порядку. Проект Концепції потребує доповнення положеннями щодо оцінки фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання програми.</p>	<p>Враховано. Оцінка фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання Програми</p> <p>Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок коштів, що передбачаються у державному бюджеті на відповідний рік, коштів місцевих бюджетів, а також за рахунок міжнародної фінансової і технічної допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством.</p> <p>Станом на 13 січня 2020 року, за даними Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб на обліку перебуває понад 1 434 198 ВПО.</p> <p>За даними Звіту національної системи моніторингу ситуації з</p>

внутрішньо переміщеними особами (червень 2019 року) Міжнародної організації з міграції (МОМ) середній розмір домогосподарства ВПО на контрольованих Україною територіях становить 2,4 особи. Також, приблизно 12 % ВПО мешкають у власному житлі та 21 % ВПО повернулись до попереднього місця проживання – на тимчасово окуповані території.

Таким чином, кількість сімей ВПО, які потребують житла, орієнтовно становить 397 049 сімей ВПО, а розрахунок виглядає наступним чином:

$(1\,434\,198 \text{ (кількість зареєстрованих ВПО)} - 1\,434\,198 * 12\% \text{ (мають власне житло)} - 1\,434\,198 * 21\% \text{ (ВПО, які повернулись до попереднього місця проживання)}) / 2,4 \text{ (середній розмір домогосподарства ВПО на контрольованих Україною територіях)} = 400\,380 \text{ сімей ВПО (або } 960\,912 \text{ ВПО з розрахунку } 2,4 \text{ особи на одне домогосподарство).}$

Враховуючи мінімальну норму житлової площі у розрахунку на 1

		<p>особу (13,65 м²), встановлену Житловим кодексом Української РСР, для забезпечення житлових проблем ВПО, які потребують їх нагального вирішення, необхідно не менше 13 млн м² житла, опосередкована середня вартість спорудження яких станом на 01 січня 2020 року складатиме 177,9 млрд грн згідно наказу Мінрегіону від 02 грудня 2019 року № 287 “Про прогностичні середньорічні показники опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України на 2020 рік”.</p>
		<p>Окрім цього, за інформацією обласних та Київської міської державних адміністрацій станом на 01 серпня 2019 року на квартирному обліку в органах місцевого самоврядування в списках на першочергове отримання житла перебувають 20 750 ветеранів війни з числа учасників АТО/ООС та 2 943 ветерани з числа внутрішньо переміщених осіб, на яких поширюються гарантії визначенні Законом України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх</p>

		<p>соціального захисту". Враховуючи середній розмір домогосподарства в Україні згідно даних Держстату за 2018 рік (2,53 осіб на 1 родину) та вищезазначену норму забезпечення мінімальною житловою площею (13,65 м²), загальна кількість учасників АТО/ООС та членів їх сімей, які потребують вирішення житлових потреб може становити 59 493 особи, які потребують не менше 812 тис. м² житлової площі загальною вартістю 11,1 млрд. грн.</p> <p>Таким чином, для вирішення всіх нагальних житлових потреб сімей учасників АТО/ООС та ВПО необхідно щонайменше 13,812 млн м² житлової площі загальною вартістю 189,0 млрд. грн.</p> <p>Передбачається, що реалізація Програми здійснюватиметься на принципах взаємодоповнюваності, прозорості, відкритості, адресності, синергії, узгодженості та спрямованості.</p>
<p>Абзацом п'ятим розділу "Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма" проекту Концепції пропонується передбачити,</p>	<p>Проект Концепції потребує доповнення положеннями щодо зазначення джерел отримання відповідних статистичних та інших</p>	<p>Враховано. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма</p>

<p>що станом на 01 серпня 2019 року на квартирному обліку в органах місцевого самоврядування, в очікуванні безоплатного отримання житла, зокрема перебувають понад 20 тисяч ветеранів війни з числа учасників АТО/ООС, приблизно 3 тис. ветеранів війни з числа переселенців та більше 7 тис. воїнів-інтернаціоналістів;</p> <p>- абзацом шостим вказаного розділу проекту Концепції пропонується передбачити, що на квартирному обліку у Збройних Силах України перебуває близько 20 тисяч учасників бойових дій.</p>	<p>показників з метою розуміння їх достовірності та точності.</p>	<p>Результатом цього є ситуація, при якій за даними обласних державних адміністрацій станом на 01 серпня 2019 року на квартирному обліку в органах місцевого самоврядування, в очікуванні безоплатного отримання житла, зокрема перебувають понад 20 тисяч ветеранів війни з числа учасників АТО/ООС, приблизно 3 тис. ветеранів війни з числа переселенців та більше 7 тис. воїнів-інтернаціоналістів.</p> <p>Крім того, ветерани війни з числа учасників АТО/ООС, які на сьогодні перебувають на квартирному обліку у відповідних органах державної влади, повинні мати можливість реалізувати право на житло при переході до цивільного життя. Зокрема, за даними Міністерства оборони України на квартирному обліку у Збройних Силах України перебуває близько 20 тисяч учасників бойових дій.</p> <p>За даними Мінсоцполітики на сьогодні зареєстровано понад 1,4 мільйона внутрішньо переміщених осіб, щодо яких також не визначено</p>
--	---	---

		достатньо можливостей для реалізації прав на житло, встановлених Законом України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб". ...
--	--	---

Міністр у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України
" _____ " _____ 2020 р.

Оксана КОЛЯДА

ДОВІДКА

про погодження проекту розпорядження Кабінету Міністрів України
“Про схвалення Концепції Державної цільової програми забезпечення реалізації
права на житло осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну
цілісність України, та внутрішньо переміщених осіб на період до 2025 року”

Проект акта розроблено Міністерством у справах ветеранів, тимчасово окупованих
територій та внутрішньо переміщених осіб України

1. Проект акта погоджено без зауважень

- Д. Шмигаль Віце-прем'єр-міністр – Міністр розвитку громад та територій
України
- В. Криклій Міністр інфраструктури України
- Ю. Соколовська Міністр соціальної політики України

2. До проекту акта висловлено зауваження (пропозиції), які враховано

- А. Ключко Голова Комітету Верховної Ради України з питань
організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування

3. До проекту акта висловлено зауваження (пропозиції), які враховано частково

- Ю. Джигир Заступник Міністра фінансів України
- Д. Малюська Міністр юстиції України

4. До проекту акта висловлено зауваження (пропозиції), які не враховано

- П. Кухта Перший заступник Міністра розвитку економіки, торгівлі та
сільського господарства України

5. Висновок Мін'юсту за результатами проведення правової експертизи проекту
акта від 20 січня 2020 року із зауваженнями щодо невідповідності вимогам
нормопроектувальної техніки.

Протокол узгодження позицій додається.

Міністр у справах ветеранів, тимчасово
окупованих територій та внутрішньо
переміщених осіб України

Оксана КОЛЯДА

“ _____ ” _____ 2020 року